

Edvard Thomsens Vej 14
2300 København S
Telefon
Fax 7262 6790
lihi@trafikstyrelsen.dk
www.trafikstyrelsen.dk

Notat

TS2060110-00702
Dato 27. august 2015

Status på Trafik- og Byggestyrelsens gennemførelse af handlingsplan for sikkerhedsudstyr til børn i biler og busser

Transportministeriet (nu Transport – og Bygningsministeriet) offentliggjorde den 10. september 2014 en handlingsplan, som skal styrke indsatsen mod salg af ulovligt sikkerhedsudstyr til børn i biler og busser og ulovlig montering af udstyret.

Handlingsplanen er udarbejdet af Transport- og Bygningsministeriet efter der var konstateret behov for en skærpet indsats på området, bl.a. på baggrund af en stikprøvekontrol foretaget af Trafik- og Byggestyrelsen af busser med eftermonterede sikkerhedsseler.

Som en del af handlingsplanen fremsendes hermed en endelig statusredegørelse til Transportudvalget.

Punkt 1

Indskærpelse over for synsbranchen, at der er et behov for øget fokus på kontrol af sikkerhedsudstyr til børn, samt under hvilke omstændigheder eftermonterede sikkerhedsseler kan godkendes. Der bliver i den forbindelse foretaget en revision af "Vejledning om syn af køretøjer", så der ikke bør kunne opstå tvivl om kravene til godkendt sikkerhedsudstyr.

Status

Trafik- og Byggestyrelsen har afholdt informationsmøder med den samlede synsbranche i Øst- og Vestdanmark den 20. oktober og 3. november 2014 for at indskærpe behovet for opmærksomhed på kontrol af sikkerhedsudstyr til børn, samt oplyse under hvilke omstændigheder eftermonterede sikkerhedsseler kan godkendes. På møderne blev informeret om krav til synsgodkendelse af ombyggede busser, herunder minibusser og en revideret, tydeligere tekst om kontrol af eftermonterede sikkerhedsseler til 'Vejledning om syn af køretøjer' blev præsenteret.

Den nye vejledningstekst præciserer, hvilke krav der stilles til godkendelse af eftermonterede seleforankringer, og hvordan synsmedar-

bejderne sikrer en effektiv kontrol af eftermonterede sikkerhedsseler. Teksten er indsat i vejledningen og trådte i kraft den 1. november 2014.

I forlængelse af ovenstående er der i samarbejde med SKAT indført et nyt felt i SKATs Køretøjsregister: 'Sikkerhedsseler eftermonteret', som kunne anvendes fra den 19. januar 2015. Synsstedet skal vælge feltet i forbindelse med syn af biler og busser, såfremt det konstateres, at der er eftermonteret sikkerhedsseler i henhold til gældende bestemmelser. Er eventuelt eftermonterede sikkerhedsseler ulovlige eller ulovligt monterede, skal disse lovliggøres inden omsyn.

Trafik- og Byggestyrelsen har herudover haft særlig opmærksomhed på tilsyn af synsvirksomhederne ifm. syn af busser, samt ved vej-kantkontroller, hvor Trafik- og Byggestyrelsen bistår politiet. Styrelsen har ikke konstateret nogen ulovligheder hvad angår eftermonterede sikkerhedsseler på de kontrollerede busser.

Punktet anses for at være opfyldt.

Dette er et indsatsområde, der løbende følges op på fra Trafik- og Byggestyrelsens side, så synsbranchen fortsat har den fornødne opmærksomhed på området og viden om, under hvilke omstændigheder eftermonterede sikkerhedsseler kan godkendes.

Punkt 2:

Systematisk stikprøvekontrol af sikkerhedsudstyr i minibusser.

Status

Det umiddelbare formål med stikprøvekontrollen er at få belyst, om der er foretaget ukorrekt eftermontering af sikkerhedsseler i minibusser.

Trafik- og Byggestyrelsen har i vinteren 2014/2015 foretaget en stikprøvekontrol af 22 tilfældigt udvalgte minibusser ud af alle personbiler registreret til 'særlig anvendelse' med plads til op til ni personer. Biler med denne registrering vil ofte være ombyggede og anvendes typisk til transport af børn eller kørestolsbrugere.

Kontrollen af den enkelte bil blev foretaget efter aftale med ejeren.

Overordnet viste stikprøvekontrollen, at sikkerhedsudstyret var i orden. 19 minibusser fremstod fabriksoriginale eller ombygget således, at sæder og seler opfylder de relevante sikkerhedskrav og er godkendt til samlet brug.

Tre minibusser er konstateret med fejl. For to af minibusserne skal montering af klapsæde undersøges nærmere, og en enkelt minibus er observeret med to seletåse i samme forankringspunkt. Trafik- og Byggestyrelsen har fulgt op på dette, så forholdene bliver lovliggjort.

På baggrund af det lille antal mulige fejl ved stikprøvekontrollen vurderes det ikke, at der er basis for at gennemføre yderligere kontroller.

Herudover understøtter det nye felt i Køretøjsregisteret: 'Sikkerheds-seler eftermonteret' (jf. pkt. 1), at synsstedet vurderer, om sikkerheds-seler, der konstateres eftermonterede i biler eller busser, er i overensstemmelse med reglerne, eller om der er behov for lovliggørelse og omsyn.

Punktet anses for at være opfyldt.

Punkt 3:

Ekstraordinær indkaldelse til syn af de busser, som ikke har meldt tilbage på synsvirksomhedernes tidligere anmodning om kontrol af, om selerne er fastgjort lovligt.

Status

I løbet af 2014 er der gennemført en ekstraordinær kontrol af 115 busser, som er godkendt til 'særlig anvendelse' og registreret første gang inden den 1. oktober 1999, da disse busser formodes at være anvendt bl.a. til transport af børn og ofte vil have eftermonterede sikkerheds-seler. Busser registreret før denne dato har ikke krav om at være forsynet med sikkerheds-seler. Formålet med kontrollen var at sikre, at eventuelt eftermonterede sikkerheds-seler var godkendte og lovligt monterede.

Langt størstedelen af busejerne deltog frivilligt i kontrollen af busserne. Det var dog nødvendigt i samarbejde med SKAT at indkalde 11 busser til ekstraordinært syn med frist den 15. september 2014. Ejerne af 5 busser havde efter fristens udløb fortsat ikke reageret på Trafik- og Byggestyrelsens og SKATs henvendelser. Sagerne er efterfølgende overdraget til politiet. Ifølge Trafik- og Byggestyrelsens seneste oplysninger er alle de 5 køretøjer synet og godkendt, omregistreret eller afmeldt af ejeren.

Punktet anses for at være opfyldt.

Punkt 4:

Øget forbrugerinformation om regler, mærkning og anvendelse af sikkerhedsudstyr til børn, herunder kampagne til private institutioner og skoler.

Status

Trafik- og Byggestyrelsen har samarbejdet med Rådet for Sikker Trafik og Kommunernes Landsforening (KL) om informationsmateriale. Informationsmaterialet findes på trafikstyrelsen.dk

I samarbejde med KL har Trafik- og Byggestyrelsen udsendt information til kommuner, skoler og andre institutioner om regler, mærkning og anvendelse af sikkerhedsudstyr til børn i biler.

Herudover har Trafik- og Byggestyrelsen udarbejdet informationsmateriale til distributører, dvs. forhandlere og importører om deres forpligtelser ved salg og markedsføring her i landet af sikkerhedsudstyr

til børn i biler. Informationsmaterialet samt brochuren "Børn i biler", udarbejdet af Rådet for Sikker Trafik, er sendt til en lang række distributører med opfordring til at videreformidle brochuren i fysiske butikker og ved salg på nettet.

Punktet anses for at være opfyldt, og Trafik- og Byggestyrelsen vil fortsat have fokus på forbrugerinformation om regler, mærkning og anvendelse af sikkerhedsudstyr til børn.

Punkt 5:

Forbrugerinformation om de særlige forhold, som gør sig gældende ved ombygning af busser til transport til børn. Informationen skal rette sig imod bl.a. institutioner.

Status

Trafik- og Byggestyrelsen har udarbejdet informationsmateriale om de forhold, som gør sig gældende ved ombygning af busser. Informationsmaterialet er målrettet kommuner, skoler og andre institutioner, som skal transportere børn og er udsendt til disse i samarbejde med KL.

Herudover er udsendt en guide til opbyggere, som besvarer typiske spørgsmål om ombygning af tidligere bybusser, oplister de gældende regler for sikkerhedsseler og eftermontering, samt henleder opmærksomheden på de faldgruber, der kan mødes under en sådan ombygning. Informationsmaterialet findes på trafikstyrelsen.dk.

Punktet anses for at være opfyldt, og Trafik- og Byggestyrelsen vil fortsat have fokus på information om de særlige forhold, som gør sig gældende ved ombygning af busser.

Punkt 6:

Skærpet markedsovervågning af sikkerhedsudstyr til børn (flere jævnlige stikprøvekontroller, offentliggørelse og systematisk opfølgning på eventuelle tilbagekaldelser, offentliggørelse af ulovlige produkter på styrelsens hjemmeside), og der bliver udarbejdet en skriftlig redegørelse om, hvordan Trafik- og Byggestyrelsen agerer på dette område.

Status

Trafik- og Byggestyrelsen iværksatte i oktober 2014 en ny handlingsplan for skærpet markedsovervågning af sikkerhedsudstyr til børn i biler og busser. I handlingsplanen beskrives styrelsens arbejde med kontroller af distributører, dvs. butikker, hjemmesider, forhandlere og grossistvirksomheder, som sælger og markedsfører sikkerhedsudstyr til børn.

I den foreløbige statusredegørelse til Transportudvalget fra december 2014 samt TRU 2013/14 Alm.del nr. 701 og 728 forudsatte Trafik- og Byggestyrelsen, at der som led i den skærpede markedsovervågning som udgangspunkt vil blive udstedt påbud om tilbagekaldelse af produkter ved overtrædelse af reglerne om sikkerhedsudstyr til børn i biler.

Ydermere var forventningen, at tilbagekaldte og tilbagetrukne produkter kunne offentliggøres på trafikstyrelsen.dk med angivelse af kategori, navn/varemærke, billede af produktet, forhandler, samt hvornår tilbagekaldelsen er iværksat.

Trafik- og Byggestyrelsen er i arbejdet med den skærpede markeds- overvågning blevet opmærksom på et behov for at skabe klarere bestemmelser for indgrebsmuligheder i forbindelse med markeds- overvågning af sikkerhedsudstyr, for at kontrollen kan foretages som beskrevet i handlingsplanen.

På den baggrund foretager Trafik- og Byggestyrelsen, indtil regel- grundlaget er ændret, markedsovervågning på følgende måde:

Reaktive kontroller igangsættes på baggrund af henvendelser fra bor- gere, virksomheder eller RAPEX, som er EU's fælles varslings- system for potentielt farlige produkter. De proaktive kontroller foretages på styrelsens eget initiativ i form af stikprøvekontroller i fysiske butikker og på hjemmesider. Det er Trafik- og Byggestyrelsens målsætning at gennemføre 100 kontroller om året af produkter, der formodes at bli- ve anvendt på færdselslovens område. Det er eksempelvis autostole, cykellygter, cykelhjelme mv.

Bliver Trafik- og Byggestyrelsen opmærksom på produkter, der mar- kedsføres eller sælges som sikkerhedsudstyr til børn i biler, og som kan anses for at være farlige ifølge produktsikkerhedsloven, kan sty- relsen påbyde distributøren at trække produktet tilbage fra markedet eller tilbagekalde produktet. Et eksempel er, hvis produktet ifølge mærkningsreglerne skal angive vægt, alder eller højde, men ikke gør det. Hvis produktet anvendes af andre end målgruppen, kan det po- tentielt være farligt.

En tilbagetrækning betyder, at produktet fjernes fra markedet, mens en tilbagekaldelse herudover indebærer, at solgte produkter skal kal- des tilbage fra forbrugerne.

Hvis Trafik- og Byggestyrelsen med hjemmel i produktsikkerhedsloven påbyder en virksomhed at foretage en tilbagetrækning eller tilbage- kaldelse af et farligt produkt, gennemfører styrelsen løbende opføl- ning for at sikre, at påbuddet følges.

I andre tilfælde, hvis sikkerhedsudstyret ifølge produktsikkerhedslo- ven ikke anses for farligt, men heller ikke opfylder bekendtgørelsens krav, vil Trafik- og Byggestyrelsen kunne indskærpe reglerne over for distributøren og foretage en politianmeldelse.

Oplysninger om produkter, der i forbindelse med en markedskontrol viser sig ikke at overholde reglerne, opbevares af Trafik- og Byggesty- relsen, men offentliggøres ikke på Trafik- og Byggestyrelsen hjem- side.

Trafik- og Byggestyrelsen har fortsat fokus på formidling af regler om salg og markedsføring af sikkerhedsudstyr til børn. Dette sker på trafikstyrelsen.dk og via direkte kontakt med distributører.

Punktet anses for at være delvist opfyldt. Som led i arbejdet med tilvejebringelse af et ændret hjemmelsgrundlag, vil det blive vurderet, hvordan der kan tilvejebringes relevante og tilstrækkelige rammer for en tidssvarende overvågning af markedet. En særskilt orientering vil blive fremsendt til Transportudvalget inden udgangen af 1. kvartal 2016.

Punkt 7:

Samarbejde med SKAT om at busser, der er indregistreret første gang efter den 1. oktober 1999, og som alene er godkendt til rutekørsel, fremover skal indkaldes til syn ved omregistrering til andre formål, f.eks. kørsel af børn i institutioner.

Status

Der er i samarbejde med SKAT indført et nyt felt for angivelse af bussens anvendelse i Køretøjsregisteret: 'Kun godkendt til rutekørsel'. Dette felt skal vælges i forbindelse med syn, hvis bussen alene opfylder kravene til rutekørsel (bybusser). Det gælder eksempelvis en bybus, som er indregistreret første gang efter 1. oktober 1999, hvor der ikke er krav om sikkerhedsseler. Disse busser skal fremover til syn, hvis ejeren ønsker at omregistrere bussen til andre formål, f.eks. kørsel af børn i institutioner. Synet skal sikre, at bussen er blevet opdateret til at opfylde de skærpede sikkerhedskrav til andre busser end bybusser.

Trafik- og Byggestyrelsen har gennemført en høring af udkastet til instruktionen hos synsbranchen og berørte interessenter. På baggrund af høringen er det nye felt i Køretøjsregisteret taget i anvendelse den 19. januar 2015.

Punktet anses for at være opfyldt.

Punkt 8:

Systematisk vurdering af, om de anerkendte prøvningslaboratorier fortsat har den nødvendige ekspertise til at kunne foretage en kvalificeret vurdering af fastgørelse af eftermonterede sikkerhedsseler, herunder plan for løbende opfølgning.

Status

Trafik- og Byggestyrelsen igangsatte i efteråret 2014 en undersøgelse for at kunne vurdere, om de anerkendte prøvningslaboratorier fortsat har den nødvendige ekspertise til at afgive en kvalificeret udtalelse om eller beregning af fastgørelsen af eftermonterede sikkerhedsseler. Heri lå overvejelser om, hvordan der kunne opsættes kriterier for at opnå anerkendelse. Det kunne eksempelvis omfatte uvildighed og nærmere fastsatte kvalifikationer.

Baggrunden for, at et anerkendt prøvningslaboratorium kan afgive en udtalelse om fastgørelse af eftermonterede sikkerhedsseler er, at prøvningsinstansen gennem længere tid har varetaget opgaver inden for det fagligt relevante felt på en sådan måde, at det formodes at have opnået indgående kendskab til området.

Med det udgangspunkt henvendte Trafik- og Byggestyrelsen sig i december til 3 virksomheder, som allerede var anset som anerkendte på området. Virksomhederne blev spurgt, om de fortsat ønskede at være anerkendte som prøvningslaboratorier til vurdering/beregning af forankringen af eftermonterede sikkerhedsseler i busser.

Trafik- og Byggestyrelsen er i dette arbejde blevet opmærksom på, at der er behov for at præcisere hjemmelsgrundlaget for udpegning af 'anerkendte prøvningslaboratorier'. Trafik- og Byggestyrelsen er i øjeblikket i gang med at vurdere muligheden for yderligere at definere de kriterier, der ligger til grund for en anerkendelse som prøvningslaboratorium inden for det biltekniske område, herunder fastgørelsen af eftermonterede seler.

De tre ovennævnte virksomheder fortsætter deres virke, indtil der kan foretages en endelig vurdering af, om deres ekspertise på området er tilstrækkelig. Denne vurdering udskydes indtil det generelle hjemmelsgrundlag for prøvningslaboratorier er på plads.

Punktet er dermed delvist opfyldt.

En særskilt orientering vil blive fremsendt til Transportudvalget inden udgangen af 1. kvartal 2016.

Punkt 9:

Vurdering af, om de internationale tekniske krav til sikkerhedsudstyr til børn er gode nok og virker efter hensigten, eller om der bør arbejdes på at ændre dem.

Status

Det er Trafik- og Byggestyrelsens vurdering, at de internationale tekniske krav til sikkerhedsudstyr til børn efter ECE-regulativ nr. 44 og ECE-regulativ nr. 129 med følgende ændringer er udtryk for et ansvarligt sikkerhedsniveau, som en lang række lande har kunnet blive enige om, men reglerne er til stadighed under udvikling. Havarikommissionen for Vejtrafikulykker gennemførte i 2012 en undersøgelse af sikkerhedsudstyr til børn i biler på baggrund af 23 ulykker med børn i biler. I undersøgelsen konkluderes det, at der blandt de undersøgte ulykker ikke er fundet eksempler på godkendt udstyr, som ved korrekt anvendelse har svigtet i brug.

Trafik- og Byggestyrelsen har tidligere rettet henvendelse til den hollandske godkendende myndighed (RDW) samt EU-Kommissionen for at få RDW til at trække sin godkendelse af en generationssele tilbage. Godkendelsen er sket på baggrund af en fortolkning af ECE-regulativerne nr. 14 og 16, som vedrører sikkerhedsseler og deres forankringer.

Styrelsen deltager i det internationale samarbejde som led i arbejdet for et højt teknisk sikkerhedsniveau i regulativerne om generel og passiv sikkerhed og en ensartet fortolkning i forbindelse med myndigheders godkendelse.

Punktet anses for at være opfyldt, og Trafik- og Byggestyrelsen fortsætter det internationale samarbejde for at fremme et højt sikkerhedsniveau i de internationale tekniske krav.

Punkt 10:

Redegørelse til Transportudvalget om status på og effekt af handlingsplanens tiltag.

Status

Dette er den endelige redegørelse om handlingsplanens status og effekt. En særskilt orientering vil blive fremsendt til Transportudvalget vedr. punkterne 6 og 8 inden udgangen af 1. kvartal 2016.

Punktet anses for at være opfyldt.

Statusoversigt

Handlingsplanens punkter	Status
1.1. Indskærpelse overfor synsbranchen	Opfyldt
1.2 Revision af Vejledning om syn af køretøjer	Opfyldt
2. Stikprøvekontrol af minibusser	Opfyldt
3. Ekstraordinær synsindkaldelse af busser	Opfyldt
4. Forbrugerinformation om sikkerhedsudstyr til børn i biler	Opfyldt
5. Information om ombygning af busser	Opfyldt
6.1 Skærpet markedsovervågning	Delvist opfyldt
6.2 Redegøre hvordan Trafik- og Byggestyrelsen agerer på området	Opfyldt
7. Synsindkaldelse ved omregistrering af bybusser	Opfyldt
8. Vurdering af anerkendte prøvningslaboratorier	Delvist opfyldt
9. Internationale tekniske krav til sikkerhedsudstyr til børn	Opfyldt